

ASANSÖR SEMPOZYUMU VE SERGİSİ 2016 - SONUÇ BİLDİRİSİ

Asansör Sempozyumu
13-15 Ekim 2016
tarihleri arasında
İzmir`de, Tepekule
Kongre ve Sergi
Merkezi'nde TMMOB
Elektrik Mühendisleri
Odası (EMO) ve TMMOB
Makina Mühendisleri
Odası (MMO) tarafından
447`si kayıtlı delege
olmak üzere yaklaşık
1.300 kişinin katılımıyla
gerçekleştirilmiştir.

tmmob elektrik mühendisleri odası

tmmob makina mühendisleri odası

asansör sempozyumu ve sergisi

13-14-15 Ekim 2016
MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi - İZMİR

YAPI VE ASANSÖR

BİLDİRİ HAZIRLAMA TARİHİ

4 Temmuz 2016	Bildiri başlığı, içeriği ve yazar bilgilerinin sempozyum sekreteryasına ulaştırılması
2 Eylül 2016	Bildirilerin sempozyum sekreteryasına ulaştırılması
19 Eylül 2016	Bildirilerin değerlendirilmesi ve yazarlarına sonucun bildirilmesi

Bildiri başlığı, içeriği ve yazar bilgilerinin asansorsempozyumu-izmir@mmo.org.tr adresine gönderilebilir.

- İLETİŞİM -
TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ
MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi
Anadolı Caddesi No: 49 K: M2 Bayraklı - İZMİR
Tel: (031) 462 33 33 Faks: (031) 462 43 77
asansor.mmo.org.tr // asansorsempozyumu-izmir@mmo.org.tr
asansor.emo.org.tr // asansorsempozyumu-izmir@emo.org.tr

13 kurum ve kuruluş tarafından desteklenen sempozyum boyunca 9 oturumda 26 bildiri, "Yapı ve Asansör" ve "Asansör Periyodik Kontrolleri" başlıklı 2 panel, "Asansör Kumanda Sistemleri Genel Kavramlar" ve "Hidrolik Asansörlerde Güç Ünitesi Tasarımı, Valf Seçimi ve Isı Problemleri" konularında 2 seminer, ilköğretim çağındaki çocukların bilinçlendirilmesi amacıyla "Asansör ve Yürüyen Merdiven/Bantların Güvenli Kullanımı" konusunda eğitim çalışması ile asansör

periyodik kontrolleri konusunda "Yönetici Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir. Sempozyum katılımcıları, sempozyuma paralel olarak düzenlenen sergiyi ziyaret ederek yeni ürün ve teknolojileri görme olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Yapı ve Asansör" ve "Asansör Periyodik Kontrolleri" başlıklı panellerde; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, AYSAD, EAYSAD, EBSO,

Mimarlar Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası temsilcilerinin katılımıyla konular ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiştir.

Sempozyum sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır:

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, ülkemizdeki asansör sayısı yaklaşık 500.000'dir. Bakanlık, 2015 yılında

bu asansörlerin 203.231 adedinin periyodik kontrolünün gerçekleştirildiğini ve bu asansörlerin %58'inin kullanılmasının sakıncalı olduğunu açıklamıştır. Bakanlığın personel sayısını artırarak yetkili montaj ve bakım firmalarına yönelik denetimleri genişleterek sürdürmesi ve merdiven altı olarak tabir edilen bakım firmalarının faaliyetlerini engellemesi, periyodik kontrol sonucu uygunsuz bulunan asansör ve bakımcı firmalara Bakanlıkça da yaptırımında bulunulması gerektiği ve periyodik kontrollere ilişkin bakım firmalarının sorumluluklarının artırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği kapsamında, A Tipi Muayene Kuruluşları'nca yürütülen periyodik kontrol çalışmasının sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için halkın konu hakkında bilinçlendirilmesine gereksinim olduğu, bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili muayene kuruluşları, meslek odaları ve sektör derneklerinin desteğiyle kamuoyunu bilgilendirmesi gerekliliği önemle vurgulanmıştır.
- Asansör tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk değerlendirilmesi, bakımı, revizyonu, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar üzerine teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere sektörün gereksinim duyduğu, asansörlerin sadece elektrik, makine ve mekatronik mühendisliği disiplinlerinin meslek alanına girdiği, asansörlerin tasarımından, projelendirilmesine, montajından, işletilmesine, bakımından, periyodik kontrolüne kadar mühendislik hizmeti olduğu vurgulanarak, Odalarımızın tüm bu süreçte meslektaşlarına yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini geliştirerek sürdürmesi ve bunun da mevzuata girmesi gerekliliği belirtilmiştir.
- Sektörün nitelikli ara elemana gereksinim duyduğu, ülkemizin teknik

eleman yetiştirme konusunda eğitim politikasının olmaması nedeniyle meslek yüksek okullarının ve meslek liselerinin sanayinin gereksinimi olan nitelikli ara elemanı yetiştiremediği, bu konudaki en önemli görevin Milli Eğitim Bakanlığı'na düştüğü belirtilerek, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda üniversitelere, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.

- Bakım ve montajda çalışacak teknik personelin sayısının yanı sıra, niteliğinin artırılması ve belgelendirilmesi için çalışmaların tamamlanması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Türkiye'nin iş kazası sayısı bakımından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğu, özellikle işverenler ve çalışanlar olmak üzere genelde tüm halkımızda işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yerleşmesi için başta T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklara, işverenlere, işveren örgütlerine, sendikalara, yazılı ve görsel basına, meslek odalarına ve sektörel derneklere önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.
- Sektörde finansman, sermaye yetersizliği, düşük verimlilik, kalifiye işgücü, teknolojik ve endüstriyel birikim ve paylaşım sorunlarının olduğu, sektörün önemli ölçüde dışa bağımlı olduğu ve sektörde sahip olunan bilgi ve deney birikiminin uygulamaya ve katma değere dönüştürülmesi için sistem tasarımında ulaşılan seviyenin geliştirilerek yaygın kullanımının sağlanması, AR-GE'ye önem verilerek yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Bakanlık verilerine göre; 2015 yılında ülke olarak, montaj, belgelendirme hizmetleri, periyodik kontrol hizmetleri, aksam üretimi ve bakım hizmetleri de dahil olmak üzere asansörlere ayırdığımız yıllık ülke kaynağı 500 milyon dolar seviye-

lerindedir. Bu kaynağın yarısı yani yaklaşık 246 milyon doları ithalat nedeniyle yurtdışına aktarılmıştır. Dikey yapılaşmanın artmasıyla birlikte, asansörlerden kaynaklı olarak cari açık miktarı da büyüme eğilime girecektir. Acilen AR-GE teşviki başta olmak üzere, uluslararası standartlara uygun olarak yapılacak yerli üretim artırmak için önlem alınması çağrısı yapılarak, başta hidrolik asansörler ve yürüyen merdivenlere de yaşanan dışa bağımlılığın çözümü için özel bir sanayileşme politikasına ihtiyaç bulunduğu vurgulandı.

- Binaların mevzuatlara uygun güvenli ve konforlu asansör tesis edilmesine uygun olarak projelendirilmesi ve üretilmesinde sıklıkla eksikler yaşandığı, bina tasarımı aşamasının en başında asansöre ilişkin hususların belirlenip ilgi projelerin gereği şekilde oluşturulmasının önemi belirtilmiş ve asansör avan ve uygulama, mimari ve statik projelerin tekniğe mevzuata uygun olarak hazırlanması ve uygulanması konularında sorumlulukların tanımlanıp, yaptırımların belirlenmesi için yasal düzenlemelerin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Bu noktada bina yapıtırcısı ve yapı denetim firmalarına somut sorumluluklar yüklenmesi hususunun mevzuatlar da net olarak belirtilmesi gerektiği vurgulandı.
- Bu projelerin denetiminden ve uygulanmasından sorumlu ilgili idareler ve yapı denetiminde görev alan mühendislerin meslek odaları tarafından asansör konusunda eğitilmeleri ve belgelendirilmeleri gerekliliği ifade edilmiştir.
- Meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamaların kaldırılması gerektiği ve mesleki denetimin olmazsa

olmaz koşulunun "uzmanlık ve belgelendirme" olduğu belirtilmiştir.

- Asansör yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılmasının gerekliliğinden hareketle, asansör alanındaki sorumlu kurum ve kuruluşların (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yapı ruhsatı vermekle yetkilendirilen kuruluşlar, onaylanmış kuruluşlar, A tipi muayene kuruluşları, asansör montaj ve bakım firmaları, bina yöneticileri, sektör dernekleri ve meslek odalarının) bu sorunların çözümünde bilgilerin paylaşılmasına önem vermeleri, ortak çalışmalar gerçekleştirmeleri ve işbirliği içinde çalışmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.
- Asansörlerin engellilerin ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için öncelikli gerekliliklerden olduğu, hem asansöre erişim hem de asansörlerin farklı engel gruplarından kullanıcılar için gerekli donanımlarla monte edilmesi ve işletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bunun için mevcut yasal düzenlemelerin var olduğu ancak uygulamada sorunlar olduğu, binaların proje aşamasından itibaren etkin denetimler ile mevzuatların uygulanmasının sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.
- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği gereği, 2012 yılından beri ülke genelinde A Tipi Muayene Kuruluşları'nca gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarındaki kontrol kriterleri bazındaki farklı uygulamaların yapıldığı tespiti ile, kontrol uygulamalarının aydınlaştırılması için hem kriterler bazındaki farklı uygulamaları aydınlatmak hem de kontrol kriterlerinin tamamının gözden geçirilip yeniden düzenlenmesi amacı ile teknik çalışmaların yapılması ve sonuçlarının Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ta-

rafından yayımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Periyodik kontroller sonucunda güvensiz bulunan asansörlerin 30 veya 60 gün içerisinde uygunsuzlukların giderilmediği takdirde ilgili idareler tarafından hizmetten men edilmesi gerekliliği hükmünün, kırmızı ve sarı etiket oranlarının çok yüksek olması ve firmaların teknik eleman kapasitelerinin sınırlı olmaları dikkate alınarak bu sürelerin gözden geçirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Eski asansörlerin güvenli hale getirilmesi için binalarda yöneticilerin para toplamak için çok zorlandığı ve bu nedenle pek çok asansör kırmızı etiketli ve güvensiz olarak kullanılmaya devam edildiğinden yola çıkılarak insanların güvenliği konusu dikkate alınarak mevcut asansörlerin güvenli hale getirilmesi konusunda ortaya çıkacak olan mali boyutun devlet tarafından vergi-teşvik vb. mekanizmalar ile desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Mevzuat gereği aylık düzenli bakımları yapılmasına rağmen, asansörlerdeki yeşil etiket oranı 2014'teki yüzde 39'luk seviyeden 2015'te yüzde 34'e düşmüştür. Bakanlığın sempozyumda açıkladığı güncel verilerine göre bu oran, 2016'nın ilk 10 ayında ise yüzde 14,4'e kadar gerilemiştir. Yeşil etiket alamayanların ikinci kontrolleri yapılacağından bu oranın yıl sonu itibarıyla bir miktar yükselmesi beklense de söz konusu düşüş tehlike işareti olarak kabul edilmelidir. Asansörlerde can güvenliğini sağlamak için diğer süreçlerin yanında işletme aşamasında gerçekleştirilen bakım ve servis hizmetleri büyük önem arz etmektedir. Bakım yapan firmaların yetkin teknik personel sayısına göre yapabilecekleri bakım sözleşmesi sayısının belirlenerek yetkili kurumlar tarafından denetiminin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.
- Bakanlığın verilerine göre, 2015 yılında 500 bin asansörün yalnızca 203 bininin periyodik kontrolü yapılabilmektedir. Sempozyumda, kont-

rolü yapılamayan asansörlerde de can güvenliğinin sağlanması için ilgili bakanlıklar, belediyeler, A Tipi Muayene Kuruluşları ve meslek örgütlerinin katılımıyla yürütülecek özel bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir. Belediye kayıtlarında gözükmeyen asansörler tespit edilerek, teknik standartlara uygun hale getirilmeli, bu asansörlerin de periyodik kontrolleri bir an önce sağlanmalıdır. Periyodik kontrollerin ülke çapına yayılması kadar, kontrollerin uygulandığı alanlarda tüm binalara da ulaşılması hayati önem taşımaktadır. Periyodik kontrollerin sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi ve muayene kuruluşlarının sorumluluk alanındaki tüm asansörlerde tespit edilmesini için en azından ilk kontroller için sürenin 2 yıla çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.

- ASTEK Asansör Teknik Komitesi'nin ve Bakanlık tarafından oluşturulan komisyonun işlevsel hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Yürüyen merdivenlerin ve yürüyen yolların montaj, bakım, işletme ve periyodik kontrolleri konusunda ilgili mevzuatın olmadığı ifade edilmiş ve bu ekipmanların güvenli kullanımın asansörler gibi önemli olduğu, yürüyen merdiven ve yolların montaj, bakım, işletme ve periyodik kontrolünü düzenleyen mevzuat çalışmalarının bir an önce başlaması gerektiği vurgulanmıştır.
- Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin zorunlu uygulamasının 01.01.2017'de ve TS EN 81-20 Standardı'nın fiili uygulanmasının 01.09.2017 itibarıyla başlayacak olması nedeni ile karmaşa yaşanmaması için, şimdiden gerekli hazırlıkların sektör tarafından yapılması gerektiği, bilgilendirmeler ve eğitimler için Bakanlık ve Meslek Odaları'na görev düştüğü ifade edilmiştir.■

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
TMMOB Makina Mühendisleri Odası